

Тази неделя в [електронната библиотека](#) на [desebg.com](#) представям едно малко познато заглавие – книгата на политическия емигрант

Петър Семерджиев

(1917-2008)

„Съдебният процес срещу Никола Петков 1947”.

Тя е издадена в България през 1990 г., като през 1986 г. първо е издадена в Париж по инициатива на фондация „Ал. Стамболийски – Н. Петков – д-р Г. М. Димитров”.

В основата на книгата са предаванията на Петър Семерджиев, посветени на съдебната разправа с Никола Петков, излъчени по радио „Свободна Европа”.

Авторът на книгата познава добре кухнята на комунистическия режим. Самият той е нелегален комунистически функционер в Ямболско и Сливенско, а на 9 септември 1944 г. взема властта в Сливен. Бързо се издига и е най-младият кандидат-член на ЦК на БКП на петия конгрес на комунистическата партия.

Малко след това обаче, след процеса срещу Трайчо Костов през 1949 г. Петър Семерджиев е един от арестуваните „врагове” с „партиен билет”, подложен на мъчения, разследван и осъден на 15 години затвор, като лежи в множество затвори в страната и в концлагера „Белене” до 1956 г., когато е реабилитиран. През 1973 г. успява да напусне България заедно със съпругата си проф. Ема Герон и двамата се установяват в Израел.

Написано от Христо Христов
Неделя, 22 Февруари 2015 18:32

Оттам Семерджиев започва да критикува политиката на БКП и СССР, което го превръща в мишена на Държавна сигурност, работила неуспешно да го неутрализира през следващите години ([виж повече за Петър Семерджиев – тук](#)).

Той е автор на няколко книги, които аз лично смятам, че са задължително четиво за хората, които искат да научат истината за комунизма, а именно „Георги Димитров – мит и действителност“, „Нищожество в доспехи на величие“ (за белите петна в биография на Тодор Живков), „Народният съд в България 1944-1945 г.“, двутомната „Руската империя и Съветският съюз в съдбата на България“ и [„Спомени“](#), издадени посмъртно след кончината му през 2008 г. в Ерусалим.

В кратката си бележка към изданието Семерджиев посочва, че е завършил работата си по текста с „чувство на изпълнен дълг и почит към паметта на големия демократ и борец за национална независимост на страната си“. Още повече, че двамата се познават от времето, прекарано в лагера „Гонда вода“, където са въдворени за политическа дейност през 1941 г.

Недостойна разправа с политически противник

За Петър Семерджиев няма съмнение, че арестуването, осъждането на смърт и екзекутирането на Никола Петков през 1947 г. има по-далечна цел от това лидерът на политическата опозиция по това време в България да бъде ликвидиран. Съдебната разправа с него има далечен прицел. „С него се разчистваше пътя на съветското господство, което трябваше да се опира на политическа система с еднопартийна власт, предоставена в ръцете на ръководството на българската компартия“, пише Семерджиев.

Той е категоричен, че съдебният процес срещу Никола Петков е „недостойна разправа с политически противник“.

Политически портрет на Никола Петков

Макар и да не е основна цел на Семерджиев той прави още в началото политически портрет на Никола Петков. Обективността изисква да се посочи, че авторът не подминава сътрудничеството на Никола Петков с комунистическата партия, но същевременно ясно откроява разликите между Петков и комунистите за провежданата още преди 9 септември политика на Отечествения фронт. Както и поведението му като министър в правителството на ОФ след 9-септемврийския преврат и причините да поеме самостоятелна политическа линия.

Политическата опозиция като проблем пред съветизирането на България

Семерджиев подчертава формулата, по която комунистическият режим се разправя с редица политически фигури чрез изфабрикуването на измислени политически процеси. Така например, той отбелязва факта за символичните присъди, издадени срещу министрите от правителството на Константин Муравиев в сравнение със смъртните присъди на министрите от предшестващите ги правителства. „Те [присъдите] бяха обаче достатъчни, за да бъдат отстранени от политическия живот Никола Мушанов, Александър Гиргинов и Борис Павлов от Демократическата партия, Димитър Гичев, Константин Муравиев и Вергил Димов от БЗНС „Врабча 1” и Атанас Буров от Народната партия”, посочва Семерджиев. „За никой от тях не може да се твърди, че е поддържал прогермански курс на българските правителства през годините на Втората световна война. Обратното!”, подчертава той.

Именно политическата разправа по съдебен път се използва и срещу Никола Петков, който като лидер на политическа опозиция в условията на съветска окупация и все още неуредено международно положение на България създава неудобства и неприятности за ръководството на комунистическата партия.

Семерджиев разглежда редица събития от 1946 г., които довеждат до ликвидирането на националната независимост и държавен суверенитет на България, т. е. до нейното съветизиране.

Арестът на Никола Петков

Написано от Христо Христов
Неделя, 22 Февруари 2015 18:32

Авторът изнася редица подробности по подготовката и извършването на ареста на лидерът обединената опозиция. В основата е строго секретна докладна на тогавашния министър на вътрешните работи Антон Югов до министър-председателя Георги Димитров. Самият министър на вътрешните работи се основава на „доказателства“ за „вражеската дейност“ на Никола Петков, събрани от Държавна сигурност.

Следва писмо, с което прокуратурата се обръща към председателя на Народното събрание Васил Коларов, за да поиска сваляне на имунитета на лидера на земеделците, уличен в „тежки престъпления против народа и държавата“.

На 5 юни 1947 г. заседанието на парламента е предшествано от обръч от униформена милиция. Официално обявеният дневен ред е разисквания по проекта за нова конституция, но председателят Васил Коларов, обявява важно съобщение. Прочита прокурорското искане за сваляне на имунитета и за арестуването на Никола Петков.

„Изненадата за опозиционните депутати бе замайваща. Министрите и правителственото болшинство, станали прави, приветстваха искането с ръкопляскания и не стихваха виковете в знак на одобрение“, описва този момент Семерджиев.

Самият Никола Петков стои на своето място с израз на напрежение на лицето. Въпреки че процедурата изисква произнасяне в срок от 24 часа е решено да се гласува веднага. След кратка парламентарна почивка е дадена думата на Никола Петков. Петър Семерджиев пише:

„Тази негова реч не е записана от служебните стенографи, а не бе чута изцяло и от присъстващите журналисти. Високоговорителят пред него бе изключен и гласът му почти не достигаше до тях. Само по спомените на някои от присъстващите може да се възстанови смисълът на цялата му реч.

Още в самото начало той характеризира политическия режим, установен от българската компартия, като безправие и поддържан със представата на насилие. Неговото политическо верую било в пълна противоположност на комунистическия терор. Никола

Написано от Христо Христов
Неделя, 22 Февруари 2015 18:32

Петков декларира, че никога не е участвал в конспирации против правителството. Той допълни, че поддържа принципите на демокрация и се бори за свободни избори и за смяна на правителството по конституционен път.

Не можа да завърши речта си. Неудържими викове го принудиха да млъкне. Само през един кратък промеждутък от затишие, като че ли набрал сили, успя да извика: „Да живее свободата!“

Семерджиев разкрива една малко известна подробност. А именно, че компартията е разполагала с предварително инструктирана група от депутати, които са се явили този ден въоръжени в парламента и задачата им е била да се нахвърлят върху Никола Петков веднага, след гласуването за свалянето на неговия имунитет.

„Те обаче бяха изпреварени от опозиционните депутати. Настана истинско сбиване. Охранниците извадиха pistolетите си и заудряха с тях своите противници“, свидетелства Семерджиев. Вече задържан Никола Петков е изпратен с Ботевите слова: „Тоз, който падне в бой за свобода, той не умира!“ Пяст ги стотина депутати от опозицията, докато лидерът им е отведен с милиционерска камионетка.

Георги Димитров в ролята на палача

Авторът дава много подробности за изграждането на обвинението срещу Никола Петков, проследява медийната кампания по опетняване на името му, която върви паралелно със следствието.

Под лупа подлага целия съдебен процес, провел се от 5 до 16 август 1947 г. Петър Семерджиев заключава:

„Съдбата на Никола Петков бе предрешена. Каквото друга да се пише и говори е далеч от истината. Поведението на Георги Димитров се определяше единствено от изискването да следва неотклонно линията, която не той определяше. Съветските му

Съдебният процес срещу Никола Петков: Средство на БКП за разправа с лидера на опозицията

Написано от Христо Христов
Неделя, 22 Февруари 2015 18:32

покровители бяха преценили, че Никола Петков като политически противник е пречка за установяване на чуждото господство над страната. Тъй като Димитров отдавна бе се представил на вярна служба при тях, за него нямаше друг избори под приетото доброволно опекунство се зае да изпрати Никола Петков на бесилката. Той стори това без свян, дори с учудваща гордост, присъща на палача.”

Петър Семерджиев „Съдебният процес срещу Никола Петков 1947”, София, 1990 г., 265 страници.